

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO ORIENTAVIMO IR GARANTIJŲ FONDO ORIENTAVIMO SKYRIAUS DALINIO UŽDARYMO PROCEDŪRŲ

2009 m. sausio 5 d. Nr. FA-P-70-7-1
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 7-ojo audito departamento direktorės Vilijos Stirbienės
2008-08-14 pavedimą Nr. P-70-7

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Jolita Gnėdikienė (grupės vadovė)
Lina Venckūnaitė
Laima Liegutė
Jolita Stankevičienė
Birutė Piliponytė

Auditas pradėtas 2008-08-18
Auditas baigtas 2009-01-05
Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

SANTRAUKA

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei pavesta¹, baigus teikti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą, parengti baigiamąją deklaraciją². Vykdamas šią prievolę, parengta struktūrinių fondų 2004–2006 metų programos 2004–2010 metų audito strategija, kurioje numatyta atlikti Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Orientavimo skyriaus dalinio uždarymo procedūras. Vadovaujantis šia strategija ir 2008 metų valstybinio audito programa, atliktas valstybinis auditas, kurio tikslas buvo atlikti minėto fondo dalinio uždarymo procedūras.

Šio audito subjektas – Finansų ministerija³ (vadovaujančioji ir mokėjimo institucija). Audito procedūros buvo atliktos Žemės ūkio ministerijoje, vykdančioje tarpinės institucijos ir institucijos, atsakingos už veiklos atrankinius patikrinimus, funkcijas bei Nacionalinėje mokėjimo agentūroje prie Žemės ūkio ministerijos, vykdančioje įgyvendinančiosios institucijos funkcijas.

Auditą atlikome vadovaudamiesi Valstybinio audito reikalavimais, jis apėmė laikotarpį nuo 2004 m. gegužės 1 d. iki 2008 m. birželio 30 d.

Mūsų atliekamo darbo apimtį ribojančių veiksnių nebuvo.

Audito metu nustatėme, kad Finansų ministerijos Europos Komisijos direktoratui (angl. *Directorate-General for Agriculture and Rural Development*) 2008 m. vasario 28 d. pateiktai 15-tai išlaidų deklaracijai ir mokėjimo prašymui pastabų neturime.

Įvertinę Žemės ūkio ministerijos Vidaus audito departamento pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 str. atliktus valdymo ir kontrolės sistemų efektyvumo patikrinimus, teikiame šiuos pagrindinius pastebėjimus (žr. 1–2 pastebėjimus):

- Departamentas, teikdamas informaciją, įtraukė vieną patikrinimą, kuris negali būti įtrauktas į 2006 m. atliktų veiklos atrankinių patikrinimų sąrašą. Tarpinė institucija buvo patikrinta vieno valdymo ir kontrolės sistemų efektyvumo patikrinimo metu, bet ne trijų, kaip buvo pateikta.
- Departamentas nurodė, kad rekomendacijos, pateiktos veiklos atrankinių patikrinimų ataskaitose, kurių metu vertintas valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumas, įgyvendintos, tačiau audito metu negavome pakankamų audito įrodymų.

Žemės ūkio ministerijos Vidaus audito departamentas audituojamu laikotarpiu patikrino 8,1 proc. deklaruotos tinkamų finansuoti išlaidų sumos. Įvertinę atliktą išlaidų testavimą, teikiame šiuos

¹ Pagal Lietuvos Respublikos Seimo 2003-07-01 nutarimą Nr. IX-1667 „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti Europos Sąjungos finansinės paramos auditus“.

² Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl struktūrinių fondų, 38 straipsnio 1 dalies f punktą.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-31 nutarimas Nr. 649 „Dėl institucijų, atsakingų už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, skirtų Lietuvos 2004–2006 metų BPD įgyvendinti, administravimą, atsakomybės ir funkcijų paskirstymo“.

pagrindinius pastebėjimus (žr.3–6 pastebėjimus):

- Į patikrintų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų sumą buvo įtrauktos tos išlaidos, kurių patikrinimo vietoje pažyma parengta šio audito metu.
- Deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimai (ir patikrintų deklaruotų EK tinkamų finansuoti išlaidų apimtys) pagal BPD 4.6 ir 4.7 priemones paskirstyti netolygiai, lyginant su kitomis BPD priemonėmis ir metais. Iki 2008 m. liepos 1 d. nebuvo patikrintas nė vienas šių priemonių aukštos ir vidutinės rizikos projektas.
- Nustatyti pažeidimai nebuvo ištirti, kaip reikalaujama teisės aktuose.
- Ne visos deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų metu pateiktos rekomendacijos įgyvendintos. ES struktūrinių fondų ir ES sanglaudos fondo informacinėje kompiuterizuotoje valdymo ir priežiūros sistemoje ir Žemės ūkio ministerijos Vidaus audito departamento registracijos žurnaluose (patikrinimo bylose) pateikta skirtinga ir ne visa informacija apie rekomendacijų įgyvendinimą/neįgyvendinimą. Kadangi pažangos stebėjimas nėra tinkamai dokumentuojamas, todėl negalėjome įsitikinti, kad rekomendacijų stebėseną vykdoma tinkamai. Daugeliu atvejų negalėjome gauti audito įrodymų, kad Žemės ūkio ministerijos Vidaus audito departamento pateiktos rekomendacijos įgyvendintos.

Europos Komisijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas 2008 m. birželio 16–19 d. atliko BPD 1-ojo tikslo programos Nr. 2003LT161DO001, kurią iš dalies finansuoja EŽŪOGF Orientavimo skyrius, valdymo ir kontrolės sistemų auditą. Iki 2008 m. birželio 30 d. šis direktoratas audito ataskaitos Lietuvos institucijoms nepateikė.

Vykdydama baigiamąją deklaraciją teikiančios institucijos funkcijas Valstybės kontrolė atliko šešis sistemos (atitikties) auditus. Įvertinę šių auditų rekomendacijų įgyvendinimą, teigiame, kad vadovaujančioji institucija nepakankamai užtikrino, kad laiku įgyvendintų valstybinio audito ataskaitose pateiktas rekomendacijas (žr. 7 pastebėjimą).

Be to, audito metu susipažinę su vadovaujančiosios, mokėjimo, tarpinės ir įgyvendinančiosios institucijų atliktais tikrinimais, teigiame, kad įgyvendinančioji institucija, tikrindama projektus, dėl kurių yra sudarytos paramos sutartys, jų įgyvendinimo vietose, iš esmės užtikrino Reglamento (EB) Nr. 438/2001 4 straipsnio nuostatų laikymąsi, išskyrus tai, kad (žr. 8–11 pastebėjimus):

- įgyvendinančioji institucija neįgyvendino visų vadovaujančiosios ir mokėjimo institucijų teiktų rekomendacijų;
- Žemės ūkio ministerija, vykdydama jai pavestas tarpinės institucijos funkcijas, patikrinimų vietoje neatliko;

- Nacionalinė mokėjimo agentūra, atlikusi projekto patikrinimą vietoje ir nustačiusi trūkumą, nepriėmė sprendimo ir nepateikė paramos gavėjui rekomendacijų nustatytam trūkumui ištaisyti.

Vadovaujančiosios institucijos duomenimis, vykdant Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 nuostatas, Europos Komisijai buvo pateikti 34 pranešimai apie pažeidimų atvejus. Lygindami FNTT, vadovaujančiosios ir mokėjimo institucijų pateiktą informaciją su SFMIS esančia informacija, nustatėme 4 SFMIS netikslumo atvejus (žr.12–13 pastebėjimus).

Mokėjimo institucija sugrąžintinų sumų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 8 straipsnį 2008 m. birželio 30 dieną neturi.

Vidaus audito departamentui vertinant deklaruotas tinkamas finansuoti išlaidas, nustatyti du netinkamų finansuoti išlaidų atvejai, kurie buvo įvertinti kaip retas klaidos dažnis. Šių vertinimų metu nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų suma – 19 314,23 EUR, klaidų lygis – 0,17 proc.

Žemės ūkio ministerijos VAD informacijos apie pažeidimų dažnumą mums nepateikė.

Atliekant baigiamąją deklaraciją teikiančios institucijos auditą, klaidų ir pažeidimų, turinčių finansinę išraišką, nenustatyta.

Audito metu sisteminio pobūdžio trūkumų, galinčių turėti finansinį poveikį, nenustatyta.

Šio audito metu pateiktos 8 rekomendacijos. Ataskaitos 8 priede pateikiamas rekomendacijų įgyvendinimo planas.

Ši ataskaita teikiama Lietuvos Respublikos finansų ministerijai.